

สภาพและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการ
ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาสมุทรปราการ*

CONDITIONS AND GUIDELINES OF AN INTERNAL QUALITY ASSURANCE
MANAGEMENT RELATING TO THE MINISTERIAL REGULATIONS EDUCATIONAL
QUALITY ASSURANCE B.E. 2561 OF SCHOOLS UNDER THE OFFICE OF SAMUT
PRAKAN SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA

¹กวีวัฒน์ ฤชัยลาม Kaweewat Leuchailam ²สาวณีย์ สิกขาบัณฑิต Sowwanee Sikkhabandit

³ปัญญา ธีระวิทยเลิศ Panya Theerawitthayalert

^{1,2}มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ North Bangkok University, Thailand

³มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม Chandrakasem Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Kaweewatleuchailam007@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ดำเนินการดังนี้ 1) การใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 24 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 24 คน ครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน จำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 72 คน ได้มาโดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morga วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติพื้นฐาน คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 2) ศึกษาแนวทางการบริหารการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้แบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ 2) แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตาม

*Received: April 06, 2024, Revised: April 26, 2024, Accepted: April 26, 2024.

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุษฎีนิพนธ์เรื่อง รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

กฎกระทรวง 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย
แนวทางการบริหาร มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

คำสำคัญ: การบริหารงานประกันคุณภาพภายใน, สถานศึกษา, โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstract

The objective of this research article was to study the conditions and guidelines of an internal quality assurance management relating to the Ministerial Regulations Educational Quality Assurance B.E. 2561 of schools under the office of Samut Prakan Secondary Education Service Area, proceed as follows: 1) Using a questionnaire regarding the condition of an internal quality assurance management. The sample group in the research included 24 educational institution directors, 24 deputy directors of educational institutions in academic administration group, 24 teachers assigned to be responsible for internal quality assurance, totaling 72 people, were obtained by Stratified Random Sampling. The sample size was determined using the sample size determination table of Krejcie & Morgia's then analyzed data with basic statistics, namely percentage, mean, and standard deviation. 2) Study guidelines for the management of an internal quality assurance at the basic education level by using group interviews with 9 key informants, data were analyzed using content analysis. The results of the research found that: 1) Conditions of an internal quality assurance management relating to the Ministerial Regulations Educational Quality Assurance B.E. 2561 of schools under the office of Samut Prakan Secondary Education Service Area in overall, there was at a high level of practice. When considering each aspect, it was found that it was at a high level in every aspect. Arranged from highest to lowest, the top 3 were quality assurance operations within educational institutions. Creating educational development plans for educational institutions focusing on quality according to educational standards and setting the educational standards of educational institutions and success target values. 2) Guidelines for operating according to quality assurance standards within educational institutions relating to the Ministerial Regulations Educational Quality Assurance B.E. 2561 of schools under the office of Samut Prakan Secondary Education Service Area, consisting of management guidelines, Standard 1: Quality of learners, Standard 2: Administrative and management processes, Standard 3: Teaching and learning processes focusing on learners as important.

Keywords: Internal Quality Assurance Management, Educational Institution, Secondary School

บทนำ

การศึกษาที่มีคุณภาพและมาตรฐานสำหรับประชากรเป็นกลไกหลักสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศจึงเป็นหน้าที่ของรัฐในการเพิ่มโอกาสและความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมายเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ โดยการพัฒนาศาสนศึกษาทุกแห่งให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เท่าเทียมและจัดให้มีระบบสนับสนุนและส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนของสังคมที่มีศักยภาพและความพร้อมเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศที่ถูกต้องและเป็นปัจจุบันในการบริหารจัดการและการตัดสินใจเชิงนโยบายที่ส่งผลต่อกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม ทั้งผู้เรียนและสถานศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการบริหารจัดการและการจัดการศึกษาที่เปิดช่องทางการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างไร้ขีดจำกัด เพื่อสร้างความเสมอภาคในการศึกษาเรียนรู้โดยไม่จำกัดรูปแบบ เวลา และสถานที่ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2562)

ดังนั้น คุณภาพการศึกษาจึงสะท้อนถึงคุณภาพของคนที่เป็นผลผลิตของการจัดการศึกษา อย่างไรก็ตามในสถานการณ์ปัจจุบันสถานศึกษาส่วนใหญ่ ยังมีความเหลื่อมล้ำ และแตกต่างกันทั้งในด้านงบประมาณ คุณภาพ บุคลากร หรือแม้แต่ปัจจัยด้านผู้เรียน รวมทั้งปัจจัยอื่น ๆ เช่น ความร่วมมือของกรรมการสถานศึกษา การสนับสนุนจากชุมชน หน่วยงานหรือองค์กรที่อยู่ใกล้เคียงสถานศึกษา และการติดตามช่วยเหลืออย่างใกล้ชิดจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหรือหน่วยงานต้นสังกัด สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งผลกระทบต่อคุณภาพการจัดการศึกษา อีกทั้งปัจจุบันสถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการศึกษาด้วยตนเองมีการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาเอง คุณภาพผู้เรียนและคุณภาพการบริหารจัดการจึงมีความแตกต่างกัน การดำเนินการจัดการศึกษาให้เกิดคุณภาพจำเป็นต้องมีการประกันคุณภาพ และประเมินมาตรฐานการศึกษาเพื่อให้เกิดกลไกในการตรวจสอบและกระตุ้นให้หน่วยงานที่จัดการศึกษามีการควบคุมคุณภาพและการประเมินมาตรฐานการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีนัยสำคัญทั้งในเชิงความเป็นเลิศทางการศึกษาและประสิทธิภาพของการบริหารระบบการศึกษาที่ทุกฝ่ายต้องช่วยกันพัฒนาอย่างเต็มที่ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544) ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีความมั่นใจในคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษาและเชื่อถือคุณภาพของโรงเรียนระบบการบริหารที่ให้ความสำคัญกับการวางแผนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการกำกับควบคุม ตรวจสอบ การดำเนินการทุกขั้นตอน มีการรักษา ปรับปรุง พัฒนาระบบการทำงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้งานในทุกส่วนของโรงเรียน ดำเนินไปด้วยความราบรื่นมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่าด้วยความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา เพราะได้กำหนดสาระบัญญัติฉบับนี้ไว้หมวดในหมวดที่ 6 มาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้ตระหนักและดำเนินการในเรื่องนี้ครบถ้วน ถูกต้อง ปรากฏไว้ในมาตรา 47 ถึงมาตรา 51 ซึ่งได้กำหนดจุดมุ่งหมายและหลักการศึกษาที่จะต้องมุ่งเน้นคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาไว้ในหมวด 6 มาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษา ตามมาตรา 47-51 โดยมาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สาระในมาตรานี้กล่าวถึงความสำคัญของระบบการประกันคุณภาพที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานของสถานศึกษาระบบการประกันคุณภาพมีสองลักษณะ คือ การประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอกซึ่งรายละเอียดในเรื่องระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ส่วนมาตรา 48 ให้นำหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ถือว่า การประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก สาระในมาตรานี้ กล่าวถึงหน้าที่ของสถานศึกษา คือ การประกันคุณภาพภายในเป็นเรื่องของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด การดำเนินงานของสถานศึกษาตามแนวทางที่กำหนดในมาตรานี้ ต้องดำเนินการดังนี้ จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพ ดำเนินการต่อเนื่องเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารปกติ จัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยยืนยันความสำเร็จในการดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน ตลอดจนเป้าหมายและอัตลักษณ์ของผู้เรียนตามเป้าหมายของสถานศึกษาเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้รับบริการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2561)

นอกจากนั้น กระทรวงศึกษาธิการได้ออกประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 สนองต่อนโยบายการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองที่กำหนดเป้าหมายและยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพคนไทยและการศึกษาไทยในอนาคต ประกอบกับนโยบายให้ปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป จำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน (ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียนและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน) มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ทั้งนี้ให้ใช้กับสถานศึกษาที่เปิดสอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานทุกสังกัด ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 เป็นกรอบในการวางแผนและพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตั้งแต่การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีที่มีมุ่งสู่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา รวมถึงการจัดทำรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา โดยดำเนินการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของแผนงาน/โครงการ/กิจกรรมที่ได้ดำเนินการตามกรอบมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานฯ ฉบับใหม่ และปรับแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาและแผนปฏิบัติการประจำปีเพื่อมุ่งมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใต้กรอบ 3 มาตรฐานที่กระทรวงฯ ได้ประกาศใช้มีความสอดคล้องกับมาตรฐานเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ที่ สมศ.จะนำมาใช้เป็นกรอบมาตรฐานในการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ที่จะเกิดขึ้นต่อไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2561)

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะระบบการศึกษาของไทยมีการดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษามาแล้ว แต่จากการศึกษาวิจัยก็ยังพบว่า ปัญหาที่สำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสรุปได้คือ บุคลากรขาดความรู้ความเข้าใจในการประกันคุณภาพการศึกษา ขาดการทำงานอย่างเป็นระบบต่อเนื่องและมีการนำข้อมูลย้อนกลับมาใช้ในการพัฒนาน้อย ขาดแคลนงบประมาณ ขาดความร่วมมือและให้ความสำคัญกับชุมชนน้อย การบริหารระบบสารสนเทศขาดประสิทธิภาพ และขาดเครื่องมือประเมินที่หลากหลาย การใช้รูปแบบในการประเมินไม่เหมาะสมกับบริบทสถานศึกษา (เยาวทิพา นามคุณ และถุณันท์ สมุทร์ทัย, 2559) และการประกันคุณภาพภายในมีข้อจำกัด ด้านครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากร

ทางการศึกษาที่ยังขาดความรู้ มีความเข้าใจไม่ตรงกัน และยังไม่ให้ความร่วมมืออย่างเพียงพอ ครูผู้สอน ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา ขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาระบบคุณภาพ ภายในตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และการเตรียมรับการประกันภายนอก ตลอดจนกระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียนยังมิได้รับการส่งเสริมอย่างเป็นรูปธรรม เพียงพอ นอกจากนี้ ยังพบปัญหาด้านการประสานงานของหน่วยงานต่างๆ ในกระทรวงศึกษาธิการ ปัญหาด้าน การนำผลการประกันคุณภาพภายใน ไปใช้ปรับปรุงพัฒนา และการเผยแพร่ผลการประเมินต่อสาธารณชนยัง กระทำจำกัดและไม่เห็นเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2551) ที่พบว่า สถานศึกษาขาดการเชื่อมโยงระบบประกันคุณภาพภายในกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน รวมทั้งการเชื่อมโยงกับการประเมินภายนอก การขาดความพร้อมในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากข้อจำกัดหลายประการทั้งด้านครู บุคลากร งบประมาณ สื่อ วัสดุอุปกรณ์การสอน ส่งผลต่อปัญหาด้านประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาและคุณภาพโดยรวม

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแล ของ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 25 โรงเรียน ได้ดำเนินการพัฒนามาตรฐาน และคุณภาพการศึกษาตามแนวทางระบบประกันคุณภาพภายในและ กฎกระทรวง พร้อมขอรับการประเมินภายนอกรอบสามตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2559 จากสำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา, 2561) ผลจากการประเมินภายนอกรอบสามของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สมุทรปราการ พบว่า สถานศึกษาที่ไม่ผ่านการรับรองมาตรฐานการประเมินภายนอกรอบสาม มีจำนวน 9 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 36.00 และเมื่อพิจารณาตามมาตรฐาน พบว่า มาตรฐานที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของผู้เรียน มีโรงเรียนที่ได้ระดับคุณภาพระดับคุณภาพพอใช้ 14 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 56.00 จึงมีความ จำเป็นต้องเร่งพัฒนาปรับปรุงการจัดการศึกษาของสถานศึกษาดังกล่าว เพราะผลของการพัฒนาจะสะท้อนถึง กระบวนการบริหารจัดการการศึกษาของสถานศึกษา และบทสรุปผู้บริหารที่กล่าวถึงด้านการประกันคุณภาพ ภายในที่ให้สถานศึกษาควรทำความเข้าใจกับคุณครูให้ตระหนัก และร่วมมือในการพัฒนาระบบการประกัน คุณภาพภายในตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ควรส่งเสริมให้ครูทุกคนเห็น ความสำคัญในการประเมินคุณภาพภายในตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ รวมไปถึงรายงานการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ประจำปีการศึกษา 2565 ของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกัน คุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 พบปัญหาในเรื่องการเปลี่ยนผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา บ่อยทำให้ต้องเรียนรู้งานใหม่ ซึ่งทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน รวมทั้งผู้บริหารและบุคลากรใน สถานศึกษาขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการประกันคุณภาพ การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ, 2565)

จากความสำคัญและสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีความสนใจในการดำเนินการเสริมสร้างประสิทธิภาพ การบริหาร และจัดการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.

2561 เพื่อให้ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการดำเนินการประกันคุณภาพสู่การปฏิบัติจริงมีประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงสนใจทำการวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ว่าด้วยความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาตามประกาศกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาของประเทศสืบต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง สภาพและแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ผู้วิจัยได้กำหนดวิธีดำเนินการวิจัยไว้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1. ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.1 แหล่งข้อมูล ผู้วิจัยจะศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน รวบรวมข้อมูลด้วยการบันทึกเอกสาร นำข้อมูลมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ องค์ประกอบการบริหารงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ส่วนที่ 2. ศึกษาสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยการใช้แบบสอบถาม

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 25 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 25 คน ครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 25 คน รวมทั้งสิ้น 75 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 24 คน รองผู้อำนวยการสถานศึกษา กลุ่มบริหารวิชาการ จำนวน 24 คน ครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในจำนวน 24 คน รวมทั้งสิ้น 72 คน

2.3 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ประกอบด้วย

1. ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มี 7 ขั้นตอน ประกอบด้วย 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 3) การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) การติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 6) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง 7) การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ภายใต้การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. มาตรฐานการจัดการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ส่วนที่ 3. ศึกษาแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

3.1 ผู้ให้ข้อมูล ผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ จำนวน 5 คน ศิษยานิเทศก์ที่รับผิดชอบระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จำนวน 2 คน และครูผู้ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน สถานศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 9 คน โดยการสัมภาษณ์

3.2 ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการปฏิบัติของสภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวม

สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา			
1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ	4.07	0.37	มาก
2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา	4.13	0.31	มาก
3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา	3.96	0.39	มาก
4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา	4.14	0.37	มาก

5. การติดตามผลการประเมินคุณภาพการศึกษา	4.01	0.31	มาก
6. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี	4.00	0.34	มาก
7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ภายใต้การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	4.03	0.31	มาก
มาตรฐานการจัดการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561			
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	4.02	0.23	มาก
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	3.99	0.31	มาก
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.08	0.30	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม	4.04	0.11	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวม มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.04$, S.D. = 0.11) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับ ดังนี้ การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ($\bar{X} = 4.14$, S.D. = 0.37), การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ($\bar{X} = 4.13$, S.D. = 0.31), และการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ ($\bar{X} = 4.07$, S.D. = 0.37), ส่วนมาตรฐานการจัดการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้แก่ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.08$, S.D. = 0.30), มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ($\bar{X} = 4.02$, S.D. = 0.23), และมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ($\bar{X} = 3.99$, S.D. = 0.31), ตามลำดับ

2. แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวง 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2.1 แนวทางการบริหาร มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ได้แก่ 1) ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ สูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด 2) ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด 3) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ และแก้ปัญหาได้ 4) ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้ 5) ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่ 6) ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์ และมีคุณธรรม 7) ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีพร้อมที่จะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้นและการทำงานหรืองานอาชีพ 8) ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนดเป็นแบบอย่างได้ 9) ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาไทย 10) ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 11) ผู้เรียนมีสุขภาพร่างกาย จิตสังคมสูงกว่าเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด

2.2 แนวทางการบริหาร มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ได้แก่

- 1) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ เป็นไปได้ในการปฏิบัติ ทนต่อการเปลี่ยนแปลง
- 2) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่ชัดเจน มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยความร่วมมือของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีการนำข้อมูลมาใช้ในการปรับปรุง พัฒนา งานอย่างต่อเนื่อง และเป็นแบบอย่างได้
- 3) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย เชื่อมโยงกับชีวิตจริง และเป็นแบบอย่างได้
- 4) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพตรงตามความต้องการของครูและสถานศึกษา และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนางาน
- 5) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ และมีความปลอดภัย
- 6) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

2.3 แนวทางการบริหาร มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

- 1) มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้
- 2) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงตามมาตรฐานการเรียนรู้ ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริงและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ มีนวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้และมีการเผยแพร่
- 3) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เอื้อต่อการเรียนรู้โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
- 4) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ มีขั้นตอนโดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ ให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียน และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน
- 5) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก เด็ดกรัที่จะเรียนรู้ และเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข
- 6) มีชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพระหว่างครูและผู้เกี่ยวข้องเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ ครู และผู้เกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้พบผลการวิจัยสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. สภาพการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ โดยรวมมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับ คือ การดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ได้แก่ 1) การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และ 3) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ ส่วนมาตรฐานการจัดการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ได้แก่ 1) มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน และ มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจจะเป็นเพราะผู้บริหารมีความรู้ความเข้าใจในการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เป็นอย่างดี มีความเป็นผู้นำ มีการกำหนดนโยบายและให้ความสำคัญเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา

พ.ศ. 2561 มีการอบรม/ศึกษาดูงาน สร้างความเข้าใจให้กับคณะผู้บริหาร ครู และบุคลากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องต้องมีส่วนรับผิดชอบในการกำหนดนโยบาย และมีการจัดตั้งคณะกรรมการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับสอดคล้องกับปรีดา บุญเพลิง, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต (2562) ได้กล่าวว่า การนำนโยบายการปฏิบัติให้บรรลุความสำเร็จเพียงไรขึ้นอยู่กับความตั้งใจของเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติ และจำเป็นต้องตระหนักด้วยว่า ผู้นำนโยบายไปปฏิบัติต้องยึดมุมมองของผู้กำหนดนโยบาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต และคณะ (2563) ที่ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 1) จุดมุ่งหมาย 2) เนื้อหาสาระ 3) กิจกรรมฝึกอบรม 4) สื่อประกอบการฝึกอบรม 5) การวัดและประเมินผล ส่วนเนื้อหาฝึกอบรม จำนวน 4 หน่วย ได้แก่ หน่วยที่ 1 Plan 1) การกำหนดมาตรฐานการศึกษา 2) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หน่วยที่ 2 Do การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา หน่วยที่ 3 Check การติดตามตรวจสอบ ทบทวน การประเมินผลและการรายงานผลการรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี หน่วยที่ 4 Act การนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้

2. แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มีอภิปรายผลดังนี้

2.1 แนวทางการบริหารการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายกระทรวง 2561 ได้แก่ 1) ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาให้ครบถ้วน และดำเนินการประชุม เพื่อชี้แจง วางแผน กำหนดหน้าที่ในแต่ละส่วน เพื่อให้ได้แผนงานที่จะนำไปใช้การปฏิบัติต่อไป 2) ศึกษามาตรฐานการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด 3) พิจารณาสาระสำคัญที่อาจจะกำหนดเพิ่มเติมในรายละเอียด และคำอธิบาย 4) กำหนดค่าเป้าหมายความสำเร็จของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 5) ประชาพิจารณ์มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเป้าหมายความสำเร็จ 6) นำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเป้าหมายความสำเร็จ เสนอคณะกรรมการบริหารโรงเรียนให้ความเห็นชอบ 7) ประกาศมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และค่าเป้าหมายความสำเร็จ ให้ผู้เกี่ยวข้องทั้งภายในและภายนอกทราบ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารมีการวางแผนเป็นการเตรียมการไว้ล่วงหน้า เพื่อที่จะทำงานให้สำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวง เขตพื้นที่การศึกษา แนวทางการดำเนินงาน ผู้รับผิดชอบระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องการใช้เพื่อการทำงานให้สำเร็จ

2.2 แนวทางการบริหารด้านการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ 1) วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อนของปัจจัยภายในสถานศึกษา 2) วิเคราะห์โอกาส และอุปสรรคของปัจจัยภายนอกสถานศึกษา 3) วางแผนโดยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการศึกษาปัจจุบัน และกำหนดเป้าหมายที่ต้องการบรรลุในการศึกษา 4) กำหนดแผนการจัดการศึกษาที่เฉพาะเจาะจง รวมถึงกำหนดมาตรฐานและตัวชี้วัดที่ชัดเจน 6) แต่งตั้งคณะทำงาน 5) รวบรวมข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา 7) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา 8) การนำผลการวิเคราะห์สภาพภายในและสภาพภายนอกของสถานศึกษา ประมวลเป็นวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของสถานศึกษา 9) กำหนดกลยุทธ์ ตัวชี้วัดความสำเร็จ และชื่อโครงการ/กิจกรรม 10) จัดทำประมาณการงบประมาณ ทรัพยากรที่ใช้สนับสนุนการดำเนินงานของสถานศึกษา 11) ตรวจสอบผลลัพธ์ของ

แผนการจัดการศึกษาที่ได้ดำเนินการแล้วเทียบกับค่าเป้าหมายและมาตรฐานที่กำหนดไว้ 12) ประเมินแผนการจัดการศึกษาสามารถทำให้เกิดผลลัพธ์ตามที่ต้องการหรือไม่แก้ไขและพัฒนา 13) ดำเนินการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาตามผลลัพธ์ที่ได้จากการตรวจสอบ 2) นำแผนที่ได้ปรับปรุงแล้วมาปฏิบัติ 14) นำผลของการดำเนินงานตามแผนการจัดการศึกษามาสะท้อนผล เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในปีการศึกษาต่อไป สอดคล้องกับบุญพาทองน้อย (2557) กล่าวว่า ควรวิเคราะห์สภาพปัญหาและความจำเป็นเป็นแผนพัฒนาคุณภาพสารสนเทศในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพให้คณะกรรมการสถานศึกษาและครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพควรมีความเชื่อมโยงกับความต้องการของท้องถิ่นและหลักสูตรของสถานศึกษา

2.3 แนวทางการบริหารด้านการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ได้แก่ 1) การชี้แจง ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจสาระสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษาให้บุคลากรรับทราบอย่างชัดเจน 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ 3) กำหนดเป้าหมายการดำเนินโครงการ ที่ตรงกับค่าเป้าหมายสำหรับแต่ละมาตรฐานการศึกษา 4) จัดผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อเขียนรายละเอียดของโครงการในแผนปฏิบัติการประจำปี 5) จัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี ตามที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 6) ประชุมพิจารณาแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำสู่การปฏิบัติ 7) ขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการสถานศึกษาฯ 8) จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี 9) จัดทำโครงการ/กิจกรรมให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 10) จัดทำคู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 11) ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปีเป็นระยะอย่างสม่ำเสมอ 12) มีการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการอย่างต่อเนื่อง 13) ประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการ/กิจกรรม 14) นำเสนอผลการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรม 15) นำเทคโนโลยี (โปรแกรม) การประกันคุณภาพการศึกษามาใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อเป็นสารสนเทศปรับปรุงในปีต่อไป 16) ตรวจสอบผลลัพธ์ของการดำเนินการตามแผนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 17) สรุปผล/ประเมินผลตามเป้าหมายของสถานศึกษา 18) จัดทำรายงาน/โปรแกรม เพื่อตรวจสอบ สรุปผลการดำเนินการตามแผน 19) ประเมินผลลัพธ์ และปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 20) นำแผนที่ปรับปรุงสู่การปฏิบัติในปีการศึกษาต่อไป ทั้งนี้เป็นเพราะการดำเนินงานตามแผนเป็น การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปี โดยสรุปสาระสำคัญของแผนงาน จัดลำดับโครงการ กิจกรรม ปฏิทินปฏิบัติงานประจำปี โดยมีการประชุมชี้แจง การดำเนินงาน และนิเทศให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามแผน เพื่อให้งานเป็นไปตามที่กำหนด

2.4 แนวทางการบริหารด้านประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ได้แก่ 1) กำหนดแผนปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อตรวจสอบคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา 2) กำหนดกรอบการประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาในทุกมิติและครอบคลุม 3) กำหนดผู้ประเมิน/ติดตามงานตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 4) ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา 5) มีการกำหนดวิธีการประเมินที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 6) ใช้เทคโนโลยีในการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย 7) ประเมินผลงานการคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาเกณฑ์คุณภาพที่สถานศึกษากำหนดไว้ 8) ใช้โปรแกรม/เทคโนโลยีในการเก็บรวบรวมข้อมูล/เอกสาร/หลักฐานการประเมินที่ถูกต้อง ครบถ้วน 9) มีการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลที่ถูกต้อง เหมาะสม 10) ใช้ข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลลัพธ์

และตรวจสอบมาดำเนินการแก้ไขและพัฒนาคุณภาพการศึกษา 11) ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมแก้ปัญหาและเสนอวิธีการดำเนินงานแก้ไข ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมีการติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกันว่า การตรวจสอบเป็นกลไกสำคัญที่จะกระตุ้นให้เกิดการพัฒนา เพราะจะทำให้ได้ข้อมูลย้อนกลับที่จะสะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานที่ผ่านมาว่าบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้เพียงใด การตรวจสอบควรแต่งตั้งบุคคลจากสถานศึกษาดำเนินการตรวจสอบ ทบทวนการตรวจสอบต้องใช้วิธีการที่หลากหลายและเหมาะสม

2.5 แนวทางการบริหารด้านติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ได้แก่ 1) ติดตามด้านการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยกำหนดขั้นตอนการทำงานเป็นทีม 2) ประชุมชี้แจงกระบวนการทำงานตามมาตรฐานการศึกษาทุกตัวชี้วัด 3) อบรมผู้รับผิดชอบให้มีความรู้/เข้าใจการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา 4) จัดสรรงบประมาณให้เพียงพอ 5) ตรวจสอบผลการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมาย ตัวชี้วัดความสำเร็จที่กำหนด 6) ตรวจสอบตามสภาพจริงที่สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ 7) นำผลจากการติดตาม /ผลการประเมินมาสะท้อน เพื่อให้การดำเนินการในครั้งต่อไปมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการติดตามของผู้บริหาร คณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน ได้ติดตามผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ มีการประเมินตนเองที่ชัดเจนและเป็นระบบตามบริบท

2.6 แนวทางการบริหารด้านการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเอง ได้แก่ 1) แต่งตั้งคณะทำจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา โดยแต่งตั้งบุคคลผู้รับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 2) รวบรวมข้อมูล สารสนเทศจากการดำเนินงานของสถานศึกษา ได้แก่ ข้อมูลพื้นฐานของสถานศึกษา ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษา และผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการประจำปี ที่ครอบคลุมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) ออกแบบการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศที่รวบรวมไว้ในแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ 4) วิเคราะห์และแปลผลเพื่อการจัดทำรายงานประจำปีของสถานศึกษา 5) การค้นหาจุดที่ควรปรับปรุง หรือจุดที่ควรพัฒนาตามบริบทของสถานศึกษา 6) จัดทำรายงานผลการประเมินตนเองประจำปีของสถานศึกษาที่สะท้อนตามมาตรฐาน/ตัวบ่งชี้ 7) นำเสนอคณะกรรมการสถานศึกษาพิจารณาให้ความเห็นชอบ 8) รายงานผลและเผยแพร่ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทราบ 9) มีการเผยแพร่ผลการประเมินภายในสู่สาธารณชนทุกช่องทาง เช่น ทางออนไลน์ สอดคล้องกับสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต (2560) กล่าวว่า การรายงานผลการดำเนินงาน ควรจัดทำรายงานตนเองในรูปแบบที่ง่ายและใช้เป็นข้อมูลพัฒนาต่อไปและการเขียนรายงานคุณภาพประจำปี โดยการนำเสนอสภาพการดำเนินงานและสรุปผลการดำเนินงานพร้อมแนวทางการพัฒนาในปีการศึกษาต่อไป

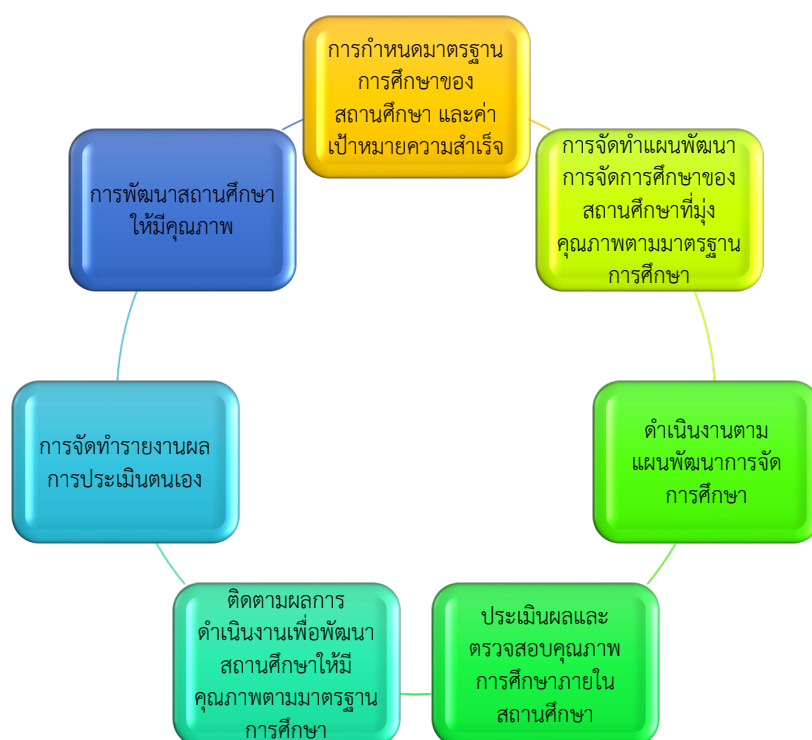
2.7 แนวทางการบริหารด้านการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ภายใต้การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ 1) มีการวางแผนงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 2) มีแผนในการนำข้อมูลจากรายงานผลการประเมินตนเองมาใช้เป็นสารสนเทศในการพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาทุกปีการศึกษา 3) นำผลการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนาสถานศึกษาและกำหนดแนวทางส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง 4) การส่งเสริม การนิเทศ ติดตามเพื่อพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง 5) เปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งบุคลากรภายในสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ชุมชนมีส่วนร่วมเพื่อ

การพัฒนางานของโรงเรียน 6) ดำเนินงานระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามวิธีการพัฒนาของวงจรคุณภาพ PDCA 7) นำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อใช้ในการบริหารจัดการระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ ทั้งนี้สืบเนื่องจากการพัฒนาคุณภาพทั้งระบบและเครื่องมือการพัฒนาที่เรียกว่า การจัดการคุณภาพทั้งระบบ (Total Quality Management-TQM) ลดความสูญเสียอันเกิดจากการดำเนินงาน ซึ่งการจัดการคุณภาพของสถานศึกษาทั้งระบบ ได้แก่ การวิเคราะห์ความต้องการ การออกแบบ การจัดหาทรัพยากร การวางแผนการดำเนินงาน การตรวจสอบการดำเนินงาน และการปรับปรุง

องค์ความรู้การวิจัย

องค์ความรู้การวิจัยครั้งนี้คือแนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ อันเป็นการดำเนินการที่สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนทุกคนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานที่สถานศึกษากำหนด สรุปดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎหมายการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

จากภาพที่ 1 มีอธิบายได้ดังนี้

แนวทางการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยให้สถานศึกษายึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชน

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยการส่งเสริม สนับสนุนและกำกับ ดูแลของหน่วยงานต้นสังกัด โดยมีกระบวนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1. การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ การดำเนินงานของคณะบุคลากรทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและค่าเป้าหมายความสำเร็จ ซึ่งมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับจะกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐานไว้ โดยมีเกณฑ์การประเมินเป็น 5 ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม

2. การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา อันเป็นทิศทางการบริหารของโรงเรียนที่จัดทำขึ้นจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเรียน เพื่อร่วมกันวิเคราะห์บริบทสภาพแวดล้อม เพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ ตลอดจนเป้าหมายเพื่อการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียน โดยมุ่งเน้นคุณภาพของผู้เรียน บุคลากร กระบวนการบริหารคุณภาพมุ่งสู่ความเป็นเลิศ

3. การดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา ขั้นตอนการดำเนินงานของระบบประกันคุณภาพของโรงเรียน

4. การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษา การประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานที่กำหนด วิเคราะห์สภาพและปัญหาเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายความสำเร็จที่สถานศึกษากำหนดไว้ ปรับปรุงแก้ไขเพื่อการปรับเปลี่ยนวิธีการดำเนินการ ติดตามความก้าวหน้าและประเมินผลอย่างเป็นระบบ

5. การติดตามผลการประเมินคุณภาพการศึกษา การดำเนินการนิเทศเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานตามกระบวนการบริหารระบบประกันคุณภาพ โดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อให้ข้อเสนอแนะและคำปรึกษาในการแก้ปัญหาในการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง

6. การรายงานคุณภาพการศึกษาประจำปี การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานเพื่อสะท้อนการพัฒนาคุณภาพทั้งระบบ เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องทราบแนวทางการพัฒนาคุณภาพ

7. การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพภายใต้การใช้ผลการประเมินคุณภาพภายในให้เกิดประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การนำผลการประเมินเพื่อสะท้อนกลับและนำมากำหนดเป็นนโยบาย มาตรการหรือแนวทางการแก้ไขปัญหา หรือพัฒนางานการศึกษาในปีต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรให้ความสำคัญตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศใช้ในปัจจุบัน มีการจัดทำข้อมูลสารสนเทศเพื่องานประกันอย่างเป็นระบบ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยสนับสนุนการดำเนินงานพัฒนาการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาให้มากขึ้น มีการจัดระบบเพื่อรองรับการประเมินตามเกณฑ์การประเมินภายในสถานศึกษาและการประเมินภายนอก

1.2 ผู้บริหารต้องมีภาวะผู้นำเป็นผู้นำทางวิชาการ เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาของสถานศึกษาตามบริบทของสถานศึกษา จัดสรรงบประมาณในการดำเนินงานตามโครงการ/กิจกรรมของแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เพียงพอ และนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพให้มีความเข้มแข็งและเปลี่ยนแปลงสู่เป้าหมายที่ต้องการ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาผลการประกันคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลังจากที่ได้มีการใช้รูปแบบการบริหารงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

2.2 ควรศึกษาการเข้ามามีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เนื่องจากสถานศึกษามีหน้าที่จัดการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งอาจทำให้ได้ข้อค้นพบวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่ดีขึ้น

2.3 ควรมีการทำวิจัยร่วมกับหน่วยงานความร่วมมือต่างๆ เพื่อพัฒนางานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2561). กฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.

บุปผา ทองน้อย. (2557). การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการสู่งานประกันคุณภาพการศึกษาภายในที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

ปรีดา บุญเพลิง, เสาวณีย์ สิกขาบัณฑิต และสิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพินิต. (2562). การนำรูปแบบการบริหารโรงเรียนนิติบุคคลไปสู่การปฏิบัติระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ. 8(1). 96-106.

พระเมธีปริยัติธาดา (บุญพรม จารุบุญโณ) และคณะ. (2564). การพัฒนาระบบการบริหารจัดการการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนการกุศลของวัดในพระพุทธศาสนาในเขตจังหวัดภาคกลาง วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 8(2). 1-15.

เยาวทิศา นามคุณ และฤตินันท์ สมุทร์ทัย. (2559). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. 10(3). 56.

รัตนะ บัวสนธ์. (2554). การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. นครสวรรค์: ริมปิงการพิมพ์. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ. (2565). ข้อมูลสารสนเทศ. แหล่งที่มา <https://sesaosp.go.th>. สืบค้นเมื่อ 15 ส.ค. 2565.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2561). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง แนวปฏิบัติการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา: การออกแบบระบบการประเมินผลภายใน. กรุงเทพมหานคร: วี.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2561). **รายงานประจำปี 2561 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน).** กรุงเทพมหานคร: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). **สภาวะการศึกษาไทย ปี 2550/2551 “ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพของการศึกษาไทย”.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: วี.ที.ซี.คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2562). **มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561.** นนทบุรี: 21 เซ็นจูรี.
- สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพิณิต และคณะ. (2563). **หลักสูตรฝึกอบรมการประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์ คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. 7(1). 121-132.**
- สิริกาญจน์ ธนวุฒิพรพิณิต. (2560). **การประกันคุณภาพการศึกษา (Education Quality Assurance).** กรุงเทพมหานคร: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.
- Fetterman, D. M. (1996). **Empowerment Evaluation: An Introduction to Theory and Practice.** In D. M. Fetterman, S. J. Kaftarian, A. Wandersman (Eds.), *Empowerment Evaluation: Knowledge and Tools for Self-Assessment & Accountability.* Thousand Oaks, CA: Sage.
- Kusek, J. Z. & Rist, R. C. (2004). **Ten Steps to a Results-based Monitoring and Evaluation System: A Handbook for Development Practitioners.** Washington, D.C.: The International Bank for Reconstruction and Development/The World Bank.
- Stufflebeam, D. L. & Shinkfield, A. (2007). **Evaluation Theory Models and Applications.** San Francisco, CA: Jossey-Bass.